

Desfătările și măhnirile muncii
Alain de Botton

Traducere din limba engleză
și note de Mihaela Ghiță

Redactare: Ramona Tănase
Corectură: Rodica Crețu, Dușa Udrea-Boborel
DTP: Ofelia Coșman
Coperta: Ioana Trușcă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOTTON, ALAIN DE

Desfășările și măhnirile muncii/ Alain de Botton;
trad.: Mihaela Ghiță. - București: Vellant, 2017
ISBN 978-606-980-026-3
I. Ghiță, Mihaela (trad.)
821.111

Titlul original: *The Pleasures and Sorrows of Work*
© by Alain de Botton
© 2017 Editura Vellant

Editura Vellant
Splaiul Independenței, nr. 319A, Sector 6, București
tel.: 021/211 77 41
www.vellant.ro

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii Vellant.

ISBN 978-606-980-026-3

Cuprins

I. Observând cargouri	7
II. Logistica	29
III. Fabricarea biscuiților	65
IV. Consilierea profesională	103
V. Știința spațială	129
VI. Pictura	171
VII. Ingineria electrică	193
VIII. Contabilitatea	227
IX. Antreprenoriatul	271
X. Aviația	293
Mulțumiri pentru fotografii	332
Mulțumiri	333

aștepți să iasă un brontozaur de după scheletul unei fabrici de automobile mistuite de foc.

De fapt, lățimea aparent generoasă a fluviului nu asigură decât un canal navigabil îngust. Obișnuită să aibă sute de metri de apă cu care să se joace, nava înaintează acum cu băgare de seamă, ca o sălbăticină mândră închisă într-un țarc la zoo, sonarul ei scoțând o înșiruire constantă și sfioasă de sunete de avertizare. Sus, pe punte, căpitanul malaysian își aruncă privirea pe o hartă maritimă care redă fiecare prag subacvatic și țărm de la insula Canvey până la Richmond, în timp ce peisajul înconjurător, chiar și acolo unde abundă în monumente și clădiri de utilitate publică, aduce cu acele „terra incognita“, aşa cum apăreau marcate pe hărțile primilor exploratori. De o parte și de alta a navei, râul produce vârtejuri cu sticle de plastic, pene, plută, scânduri lustruite de apa mării, cariochi și jucării decolorate.

Zeița acostează la cheiul de descărcare puțin după ora unsprezece. Având în vedere încercările prin care a trecut, s-ar fi așteptat să fie întâmpinată măcar de un oficial mărunt sau de un cor care să intoneze „Exultați, bucurați-vă“. Dar o întâmpină doar un maistru care îi înmânează unui membru filipinez al echipajului un teanc de formulare vamale și apoi dispără, fără să întrebe cum arătau zorii deasupra Strâmtorii Malacca sau dacă erau marsuini în largul coastei Sri Lanka.

Însuși parcursul navei este unul impresionant. Cu trei săptămâni mai devreme a ridicat ancora la Yokohama, și de atunci a poposit la Yokkaichi, Shenzhen, Mumbai, Istanbul, Casablanca și Rotterdam. Cu doar câteva zile mai înainte, în timp ce peste halele din Tilbury cădea o ploaie mocănească, își începea călătoria în susul Mării Roșii sub un soare necruțător, în timp ce îi dădea târcoale o familie de berze din Djibouti. Macaralele de otel care se mișcă acum peste cala

ci desfac o încărcătură amestecată, compusă din cuptoare cu convecție, pantofi sport, calculatoare de birou, becuri fluorescente, caju și animăluțe de jucărie viu colorate. Cutiile cu lămâi marocane aduse de ea vor ajunge pe rafturile magazinelor din centrul Londrei înainte de căderea serii. În York vor ajunge televizoare noi la crăpatul zorilor.

Nu sunt mulți consumatorii pe care îi preocupa de unde provin fructele pe care le mănâncă și, cu atât mai puțin, unde au fost confecționate cămășile pe care le poartă sau cine a fabricat inelele cu care se prinde furtunul de la duș. Originile și traseul cumpărăturilor noastre ne rămân indiferente, deși – cel puțin pentru cei înzestrăți cu mai multă imagine – o ușoară umezeală pe fundul unui ambalaj de carton sau un cod enigmatic imprimat de-a lungul unui cablu de computer pot trimite cu gândul la procese de fabricație și transport mai grandioase și mai misterioase, mai demne de a suscita întrebări și a fi studiate decât bunurile în sine.

2.

Zeița mării este doar una dintre zecile de nave care își croiesc drum în susul Tamisei în această zi de octombrie. Un vas finlandez sosește din Marea Baltică, încărcat cu suluri de hârtie de lățimea tunelurilor de cale ferată, menite să alimenteze mașinile tipografice zgomotoase din Wapping și West Ferry. Un cargobot așteaptă la apă joasă în dreptul centralei electrice din Tilbury, îngreunat de 5 000 de tone de cărbune columbian – suficient combustibil să alimenteze fierbătoarele de ceai și uscătoarele de păr din partea de est a Angliei până la Anul Nou.

Într-o dană, o navă specializată în transportul de mașini își deschide sabordurile ca niște fâlcii imense, ca să elibereze trei mii de sedanuri de familie care au petrecut douăzeci de zile pe mare de când au ieșit din uzina lor din Ulsan, Peninsula Coreei. Aceste automobile

Hyundai Amica, aproape identice, care miros a plastic proaspăt turnat și a mochetă sintetică, vor fi martore la prânzuri constând din sandviuri și la certuri, la partide de amor și melodii ascultate pe autostradă. O să fie conduse în peisaje mirifice și lăsate să se umple de frunze prin parcările școlilor. Câteva o să-și omoare proprietarii. Uitându-te înăuntru pe geamul acestor autoturisme neatinse, la scaunele lor acoperite cu hârtie cafenie imprimată cu solicitări coreene elegante și criptice, capeți sentimentul că tulburi o inocență asociată mai degrabă cu somnul nou-născuților.

Dar portul nu e interesat de asocieri lirice. În jurul orașului Tilbury, companiile de transport naval își prezintă serviciile direct din sediile lor cu geamuri fumurii. Ca să-și liniștească și să-și ademenească aşadar clienții, ele sugerează faptul că voiajele navelor lor – chiar și cele care presupun ocolirea Capului Bunei Speranțe pe timp de iarnă sau transportarea a treizeci de turbopropulsoare peste Pacific – sunt la fel de banale ca un drum între două stații de metrou.

Chiar și așa, cheiul n-o să poată părea niciodată cu adevărat banal, pentru că oamenii o să fie mereu minusculi prin comparație cu oceanele immense și, ca atare, referințele la porturi îndepărtate vor conține întotdeauna promisiunea nedeslușită a vieților care se desfășoară acolo și care pot fi mai însuflețite decât cele pe care le ducem noi aici, o anume încărcătură romantică fiind asociată cu denumiri precum Yokohama, Alexandria și Tunis – locuri care, în realitate, nu sunt ferite de plăcute și de compromis, dar care sunt suficient de îndepărtate încât să întrețină, pentru o vreme, anumite visuri de fericire oarecum confuze.

3.

De fapt, destinația navelor nu o reprezintă un singur port, de sine stătător, ci mai degrabă o alăturare haotică de dane de descărcare și

de fabrici care mărginesc de-a valma o porțiune a Tamisei dintre Gravesend și punctul de trecere cu bacul Woolwich. Aici se strecoară vasele încontinuu, în verile umede și în iernile cețoase, noapte și zi, ca să-i livreze Londrei balastul și oțelul armat, boabele de soia și cărbunele, laptele și pasta de lemn pentru fabricarea hârtiei, tres-tia-de-zahăr pentru biscuiți și hidrocarburile pentru generatoare – o zonă la fel de remarcabilă ca oricare dintre muzeele orașului, dar despre care ghidurile nu pomenesc nimic niciodată.

Numeroase fabrici sunt situate chiar pe malul fluviului, îndeajuns de aproape încât să excaveze sau să aspire materia primă direct din cala navelor, și se ocupă cu producerea unora dintre ingredientele mai puțin glorificate care stau la baza bunei funcționări a civilizației noastre utilitariste: poliolii care se adaugă în pasta de dinți pentru a ajuta să-și păstreze umiditatea, acidul citric utilizat la stabilizarea detergentului de rufe, izoglucoza folosită pentru îndulcirea cerealelor de la micul dejun, stearina folosită la fabricarea săpunului și guma xantan folosită pentru îngroșarea sosului de friptură.

Cu aceste procese sunt însărcinați niște ingineri care au reușit să-și învingă înclinația naturală spre lene pentru a stăpâni dilemele aride ale chimiei și fizicii, oameni care se poate să-și fi petrecut douăzeci de ani specializându-se în depozitarea solventilor inflamabili sau în reacția pastei de lemn la vaporii de apă, iar în timpul lor liber, să frunzărească *Buletinul mărfurilor periculoase la transport*, singura publicație lunară din lume dedicată manevrării și transportului în bune condiții al uleiurilor și produselor chimice.

Oricât de inumane ar părea, proporțional, instalațiile portuare, ele, de fapt, nu au fost create decât ca urmare a apetitului nostru prozaic. O fabrică ridicată pe malul fluviului, cu conducte ca tentaculele unei hidre încolăcindu-se pe după pântecul ei și cu un horn în vîrf suflând fum portocaliu, nu e răspunzătoare pentru nimic

